

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 2. Competentes quibus in rebus à catechumenis differre[n]t,
petitionem scripto exaratam esse, prostratos humi baptismum flagitasse,
ac obiter de more baptizandos humi collocandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

baur. aut certe de singulari petitione, non si-
mil omnium accipere oportet : cuiusmodi
exempla plurima apud scriptores occurrent.

Competentes quibus in rebus à catechumenis differ-
rent ; petitionem scripto exaratam esse ; pro-
stratos humi baptismum flagitasse ;
acobiter de more baptizandos
humi collocandi.

CAP. II.

Atque exiis locis, quæ de competentium
nomine, & tempore attulimus, quem-
admodum competentes à catechumenis dif-
ferrent, cognoscere possumus. non solum e-
nim in eo videntur discrepasse : quod catechu-
menorum gradus competentium ordine prior
erat: verum etiam, quia soli competentes fla-
gitandi baptismi ius habebant. Sed, vt hæc
differentia utriusque ordinis clarius ab omni-
bus perspici possit, S. Augustini testimonium
adiiciam, quod lib. de fid. & operib. habetur.
In eo enim primò catechumenorum, tum cõ-
petentium mentio fit his verbis: quod autem fit
per omne tempus, quod in Ecclesia salubriter constitu-
tum est, vt ad nomen Christi accedentes catechume-
norum nomen accipiant: hoc fit multò diligentius,
instantius his diebus, quibus competentes vocan-
tur, cum ad percipiendum baptismum sua nomina
dederunt. Atque aliis verbis eandem sen-
tentiam Ildorus Hispalensis lib. de Eccles.

Catechu-
meni prio-
res erant
competen-
tibus.

Soli com-
petentes
baptismi
flagitandi
ius habe-
bant.

Offic. cap. 21. docuit; cum catechumeni doctrinam audiendi, competentibus rogandi baptismatis partes sic assignat: *appellantur competentes; nam catechumeni audiunt, necdum petunt: competentes iam Quasi autem hic potest, vocens, an aliam ratione competentes baptismum stularent. cui difficultati facile occurrere vna, vel altera autoritate; cum in S. Martino de cur. pro mort. geren. videre scriptas petentes nomina exhibuisse: Paschaum iniquabat; dedit nomen inter alios competentes idem apud eundem perspicere possimus fid. & operibus: hoc fit multo diligentius stantius his diebus, quibus competentes cum ad percipiendum baptismum sua nomina dederunt. Ex quo sequi videtur, competentium petitionem in codicillis exaratam fuisse ne quis sit admiratus, cur, cum lib. 2. dixerim, nomen dare, ad catechumenatum rinuisse: nunc ita differam, quasi competentium ceremonia fuerit; alia erat illa, quae catechumenorum ordinem legebat, minis scriptio, alia, competentium gratiam obtinebant. Quamobrem, ut in illa baptisandi ad fidei Christianae tyrocina postulantur admitti; sic in hac, ut voti competentium enixe precabantur. In quo rursus animanda tendenda est vetus consuetudo, quae passim nuerat, ut prostrati humi baptismum haberent. cuius testimoniis, & exemplis abundanter abundant monumenta. Quæro enim a vobis quem alium sensum habere videantur*

Competentium petitionem in scriptis exaratam erat.

Petitio catechumenorum a petitione competentium in quo differret. Prostrati humi baptismum flagitabant.

incompetentibus ad genua prouolutis tradi
 debent. Ponite ante oculos antiquorum bap-
 tismata. vultis, ab Apostolorum temporibus
 incipiam? vultis, post incrementa fidei Chri-
 stiane, ab iis ipsis, qui auxerunt eam? qua tan-
 dem ratione SS. Processus, & Martinianus, re-
 liquique in carcere inclusi, à B. Petro, & Pau-
 lo baptismum petierunt? de quibus in eorum
 vita legimus: *omnes abiecerunt se ad pedes A-*
postolorum, rogantes, vt baptismum ab eis perciperent.
 qui Triphoniam Decij vxorem, & Cyril-
 lam eius filiam, baptismi consequendi studio
 egisse credimus? quando in vita S. Laurent. &
 Socior. scriptum est: *Triphonia venit ad beatum*
Insinum presbyterum, & cum filia Decij Cyrilla
misit se cum lacrymis ad pedes eius, orans, vt bap-
tizarentur. quid Claudius S. Susannæ patruus?
 an putamus aliter baptismum postulasse? cum
 gesta eiusdem S. Viginis à Notariis Romanæ
 Ecclesie conscripta tradant: *nocte subssecutus*
Claudius cum duobus filiis, venit ad domum Gabi-
ni presbyteri, iactansque se ad pedes eius, dixit:
per Dominum Iesum Christum te coniuro, ne me
cantileris cum vxore, & liberis baptizare. quid
 Helena Imperatoris mater, & vxor? potuit ne
 æternæ salutis cõsulere, antequam ad S. Syluest.
 pedes volutata, baptismum flagitaret? quoniam
 Simeon Metaphrastes de vit. S. Syluest. scribit:
Indyta Imperatrix Helena, velis ablati, intra que
sedebat, audiens ea, qua dicebantur, & spectans ea,
qua fiebant, egressa est, & prociat ad sancti pedes,
occeda Christo, dicens, & rogans, ut diuinum baptismum
consequeretur. Nemesium vero tribunum milirum

¶ e iij

a Ex peren-
 tique, Ms.
 codic. apud
 Sur.

aliosque plures si quis roget, quid egerit
 baptismo flagitando: si quis Basilium, Ma-
 bulum, quo habitu corporis fuerint, non
 existat, cui, præter genua flexa, quicquam
 situs placuisse videatur? de Nemesio etiam
 sociis in vit. S. Steph. pontif. Simeon
 phraustes ita scribit: *ex hoc tempore multo
 runt ad pedes beati Pontificis Stephani se pro-
 re, & cum lachrymis baptismum ab eo petere.*
 tem Basilij, & Eubili exemplum videtur
 pud Amphiloichium de vit. eiusd. Basilij
 ait: *Maximo eius urbis Episcopo innotescens, quod
 ius se pedes abicientes, rogabant, diuinum
 ferri baptisma, siue regenerationem in Iordanis
 mine. Idem planum facere voluit Paulus
 conus de vit. S. Pelag. scorti insignis, qui
 vitæ prioris pœnitentia ductam, cum lacrimis
 etum baptisma postularet, ad pedes Episcopi
 Nonni se prostrauisse, tradit his verbis: *veniens
 offendit Pelageam adhuc ad pedes Episcopi
 piscopi iacentem, vixque ei persuaderi potuit
 surgeret à terra. Quin & carceris custos, Lupulum
 quendam nomine, ex graui oculorum morbo
 haud dubie cæcum, ad baptismum accessisse
 videret, mentisque miraculo (dictu mirabile)
 oculorum lucem consecutus, manantibus vbertim
 lachrymis, ad pedes Episcopi se prostrauit,
 pedes iacuisse dicitur, baptismum rogatum
 vera sunt, quæ apud S. Vincent. l. 2. Specul. c. 119.
 leguntur: *Veniens ad carcerem, carceris
 & baptizauit eum. Tunc subito ab oculis eius
 discessit, & lumen Christi in eis emicuit, tunc
 rens custos carceris, & videns illustratum***

pedes sanctorum, & ut baptizaretur, rogavit. Ex-
 teriam illustre testimonium apud S. Augu-
 stinum lib. 2. de symb. cap. 1. vbi prostratio-
 nem, humilis petitionis nomine expressit, di-
 cens: omnes itaque humiles erant, humiliterque pe-
 trabant, orando, psallendo, atque dicendo, proba me
 Deus, &c. Præterea in vit. S. Cyrilli Episcopi,
 que ex egregiis Ms. voluminibus habetur a-
 pud Sur. multi ex gentilium multitudine, qui
 fluentem diuinæ prædicationis avidis mentis
 sine faucibus hauserant, quasi diuini moniti a-
 culeis clementer affecti, ad Cyrilli Episcopi
 pedes accidisse dicuntur, opem, & baptismum
 implorantes: quemadmodum vitæ verba de-
 monstrant: turba autem doctrinam eius audientes,
 una omnes fide, eademque voluntate ad eum accur-
 rebant, iactantesque se ad eius pedes, ita dicebant:
 credimus in Deum tuum, qui re vera magnus est,
 quando te de igne liberauit, at ille lacus in Domino,
 excipiebat omnes, Christianosque eos efficiens, bapti-
 zabat. Quibus adde Gregorij Turonensis ver-
 ba lib. 7. Hist. Franc. cap. 11. qui de Iudæis ali-
 quorab Auito Episcopo aqua lustrali expiatis
 verba faciens, eos in baptismo petendo humi
 procubuisse, sic commemorat: illi autem diu a-
 stantes, atque dubitantes, tertia die, ut credo, ob-
 tentu Pontifici coniuncti in vnum, ad eum manda-
 ta remittunt, dicentes, credimus Iesum filium Dei
 vni nobis Prophetarum vocibus repromissum; &
 ideo petimus, ut abluamur baptismo, ne in hoc de-
 licto permaneamus. gaudius autem nuncio Ponti-
 ficis, nocte sancta Pentecostes, vigiliis celebratis, ad

baptisterium foras murancum egressus est, ubi
 nis multitudo coram eo prostrata, baptismum
 uir. Et ne pluribus utar, ex Authore
 baptismi secundum usum Æthiopum
 festè intelligimus, baptismi candidatos
 flectere. & idem constat ex vestigio Eccl.

Baptizãdos
 humi collo
 cãdi origo.

Mediolanensis: ubi infantes qui lacri
 matis vnda lauandi sunt, apud celestem
 tem humi collocantur. cautum est enim

4. Actor. tit. de caremoniis, quæ, prius
 baptismus ministratur, adhibentur, in
 modum: infans in Ecclesiam inducitur. In
 mum apud sacrum fontem humi collocatur. ac
 cum supplicem eius petitionem, qui se bapti
 stular, ostendit: cum prostrati humi olim bapti
 peterant: cum significatio est sancta humilitatis
 Christianus profiteri debet. Et forte etiam anti

Prostratio
 Canonico
 rum templi
 maximi die
 Veneris
 sancti vnde
 orta.

consuetudinis imago est: cum die, qui Can
 patienti est sacer, digniore presbytero
 nente, Canonici templi maximi repetiti
 bus identidem prosternuntur. Nam horu
 petentium vices gerere, facile contende
 cum præsertim nona earum precationum
 decima pro iisdem competentibus Deo,
 litibusque adhibeantur. Veniant igitur
 gnatores huius opinionis, & sententiam
 vel ipsi iudicent, num antiquorum testi
 niis, & nostra consuetudine quicquam clari
 esse possit. Atque hæc quidem, quæ de co
 petentibus diximus, in actu petendi factæ
 sunt & alia, quæ vel præcedebant, vel leq
 bantur: quæ hoc quoque libro à nobis tra
 bantur: illa, quod ad tutè petendum dispo

pent; hæc, quod petitionem nobiliorem effici-
erent. Prioris generis sunt omnia pœnitentia-
genera, quibus diuinum numen demereri
studebant, secundi, symboli, & precatationis
Dominicæ traditio, vel recitatio, capitisque
ac pedum ablutio: de quibus hic sigillatim a-
gendum est. ac primo quidem de prioribus di-
catur.

De Pœnitentia in genere.

CAP. III.

Non satis visum fuit baptismi candidatis,
per statas, ac solennes cæremonias ad
filiorum Dei cœrum aggregari, nisi in suum
corpus seuirent, & debita vitæ licentius actæ
supplicia a semetipsis exigerent. propterea
cercatim inter se quisque variis rebus duris,
atque asperis, siue quas sibi vltro pietatis affe-
ctus suggererat, siue quæ ab Episcopo, pres-
byteris iungebantur, se ad futura scruti-
nia, atque adeo ad baptismum præparabant.
Sic in Act Apostol. 2. legimus, S. Petrum plu-
rimis, æternæ salutis per baptismum consulere
cupientibus, ante voluntariam corporis affli-
datione iniunxisse: *Pœnitentiam, inquit, agite,
& baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu
Christi.* Eodem modo S. Paulus Ep. ad Heb. c. 6.
cum eos hortaretur, vt viam peccatorum dese-
rerent, & Christianæ perfectionis semitam se-
querentur, pœnitentiæ, qua se ante baptismum

Variis pœ-
nitentiæ
generibus
baptizandi
vtebantur.